

**February 14, 1972**

**Minutes of Conversation between N. Ceausescu and  
Heo Dam, Minister of Foreign Affairs of DPRK**

**Citation:**

"Minutes of Conversation between N. Ceausescu and Heo Dam, Minister of Foreign Affairs of DPRK", February 14, 1972, Wilson Center Digital Archive, Folder No. 8/1972, ff.1-11, Foreign Relations Section, Fund CC of RCP, Romanian National Central Historical Archives. <https://digitalarchive.umd.edu/document/118272>

**Summary:**

Heo Dam asks for Romania's support to bring the Korean issue onto the UN agenda and to hinder South Korea's efforts to develop relations with communist countries.

**Credits:**

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

**Original Language:**

Romanian

**Contents:**

Original Scan

## S T E N O G R A M A

discuțiilor avute cu ocazia primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ministrului afacerilor externe al R.P.D.Coreene, Hă Dam.

La care permis - 14 februarie 1972 - are, în sensul scurtării

La primire au luat parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe, Teodor Marinescu și Aurel Duma, șefi de secție la C.C. al P.C.R.

Au participat, de asemenea, Zăn In Ciol, consilier politic în M.A.E., Kang Iăng Săp, ambasadorul R.P.D.Coreene la București, Han Si He, director, și Pak Hiăn Bo, director adjunct în M.A.E., membri ai delegației guvernamentale a R.P.D.Coreene.

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Cum vă simțiți în România?

Tov.Hă Dam:

Am petrecut zile deosebit de plăcute în țara dumneavoastră; ne bucurăm de toată atenția și grija tovarășilor români. În aceste condiții desfășurăm o activitate fructuoasă. Vreau să vă aduc sincere mulțumiri pentru primirea cordială pe care ne-o faceți.

Cum vă simțiți cu sănătatea?

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Mulțumesc, bine.

Tov.Hă Dam:

Sînt foarte mulțumit pentru faptul că ne-ați oferit acest prilej de a ne primi. Mulțumirile noastre sînt cu atît mai profunde cu cît ne dăm seama că sînteți obosit după călătoria pe care ați făcut-o în provincie, unde ați îndrumat la fața locului o seamă de activități.

La plecarea din patrie, am primit plăcuta însărcinare din partea secretarului general, șeful statului coreean, tovarășul Kim Ir Sen, de a adresa salutul său cordial tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Mulțumesc.

Tov. Hă Dam:

Aș cere permisiunea să fac o propunere, în sensul scurtării oarecum a timpului care ar necesita traducerea din limba coreeană în limba română, să se citească direct în limba română întrucât avem un material scris.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Sînt de acord.

(Se anexează materialul care a fost citit direct în limba română).

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Eu aș dori, în primul rînd, să vă mulțumesc pentru mesajul transmis din partea tovarășului Kim Ir Sen. Aș vrea, de asemenea, să mulțumesc pentru mesajul acesta unde se prezintă pe larg obiectivele partidului și guvernului coreean în problema unificării pașnice a Coreei.

Aș ruga pe tovarășul ministru ca să transmită din partea mea, a noastră a tuturor, tovarășului Kim Ir Sen, tuturor tovarășilor coreeni salutul nostru cel mai călduros.

Tov. Hă Dam:

Vă mulțumesc.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Doresc, de asemenea, să exprim satisfacție pentru vizita pe care delegația aceasta, condusă de tovarășul ministru, o face în România și pentru aprecierile la adresa realizărilor și muncii poporului român.

În ce privește problemele activității Partidului Comunist Român și ale întregului nostru popor, de la vizita și discuțiile pe care le-am avut cu tovarășul Kim Ir Sen în Coreea, lucrurile au continuat să se desfășoare în spiritul celor ce am informat atunci.

Primul an al cincinalului - 1971 - l-am încheiat cu rezultate bune, atât în industrie cât și în agricultură și într-adevăr avem condiții ca planul cincinal să fie realizat cu succes în toate domeniile de activitate.

În preocuparea aceasta de dezvoltare a socialismului în România, o atenție deosebită am acordat în a doua parte a anului trecut problemei activității de educare și de formare a conștiinței socialiste a oamenilor. Ceea ce aș dori să subliniez este faptul că aceste măsuri, hotărârile plenarei Comitetului Central, din noiembrie, au fost bine primite de întregul partid și popor, că ele exercită deja o influență pozitivă în desfășurarea lucrurilor în toate sectoarele de activitate. Sigur, problemele educației, ridicării nivelului de cultură și formarea conștiinței socialiste sînt probleme care necesită o activitate îndelungată, dar noi am stabilit acest program de lungă durată tocmai pentru a uni eforturile întregului nostru popor pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Deci, puteți informa pe tovarășul Kim Ir Sen că, din acest punct de vedere, activitatea noastră în toate domeniile se desfășoară cu rezultate bune.

Tov. Hă Dam:

Voi informa neapărat.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Imi amintesc cu plăcere de vizita făcută în Coreea, de discuțiile cu tovarășul Kim Ir Sen și ceilalți tovarăși coreeni și doresc să exprim satisfacția mea în legătură cu cele conținute în mesajul tovarășului Kim Ir Sen privind dezvoltarea activității Partidului Muncii și a poporului coreean.

Intr-adevăr, după vizită, relațiile dintre partidele și țările noastre au cunoscut o nouă dezvoltare; tratativele economice care au avut loc la Phenian au dus la găsirea de noi posibilități pentru dezvoltarea relațiilor și eu sînt convins că ceea ce am convenit cu tovarășul Kim Ir Sen se va realiza. Și noi ne preocupăm ca toate ministerele, atât economice, cât și pe linie militară, organizațiile noastre obștești să acționeze pentru a asigura o dezvoltare cât mai largă a relațiilor dintre țările noastre.

De altfel, desfășurarea evenimentelor internaționale, în a doua parte a anului 1971, au confirmat pe deplin concluziile la care am ajuns în convorbirile avute cu tovarășul Kim Ir Sen. Apare tot mai evident că este necesar ca fiecare țară socialistă să acționeze cu toate forțele pentru a contribui la rezolvarea marilor probleme internaționale și la dezvoltarea unei politici de colaborare și pace. În acest sens, trebuie să subliniez că relațiile dintre România și Coreea, dintre partidele noastre corespund atât intereselor noastre, cât și intereselor țărilor socialiste, mișcării revoluționare în general.

În ce privește problemele internaționale, România continuă a se preocupa pentru dezvoltarea relațiilor sale cu toate țările socialiste și trebuie să spun că, în momentul de față, putem aprecia că aceste relații merg pe un drum bun. Sigur, cu țările socialiste din CAER, începând cu Uniunea Sovietică, relațiile noastre sînt mai multilaterale, pentru că avem un șir de probleme, de perfecționare a formelor de activitate în CAER. După ce ne-am întors din Coreea, în iulie, a fost la București o sesiune a CAER unde a fost adoptat Programul complex, care noi îl apreciem ca o bază bună pentru dezvoltarea unei colaborări rodnice, datorită faptului că această colaborare se bazează pe niște principii juste. Dar, în același timp, avem în vedere să dezvoltăm larg relațiile economice și de cooperare în producție cu toate țările socialiste - și cu cele care nu sînt în CAER. Și aici am obținut, de asemenea, rezultate bune.

Nu de mult a fost, după cum cunoașteți, sesiunea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, unde au participat primii secretari, președinții Consiliilor de Miniștri, alți membri ai conducerilor partidelor și statelor participante la acest tratat și trebuie să spunem că această consfătuire s-a desfășurat în condițiuni bune. Rezultatele sale pot fi apreciate pozitive, atât în ce privește Declarația cu privire la securitatea europeană, cât și în ce privește Declarația cu privire la războiul din Vietnam, din Indochina în general, precum și dezvoltarea colaborării între țările noastre. Sigur, n-au lipsit nici unele probleme care noi nu le consideram că trebuiau să fie prezente la această sesiune, îndeosebi o serie de critici ascuțite la adresa Republicii

Populare Chineze. Insa, în documente acestea nu și-au făcut loc, și acest lucru constituie totuși un fapt pozitiv. De aceea, pe total, noi apreciem că rezultatele acestei consfătuiri sînt bune și că ele au deschis posibilități mai mari pentru a acționa în direcția îmfăptuirii securității europene și pentru o colaborare mai strînsă a țărilor socialiste în direcția aceasta.

In general, ne străduim, de asemenea, să dezvoltăm relații bune cu toate țările socialiste și pot spune că și în acest domeniu lucrurile merg bine.

Așa cum am spus și în discuțiile avute cu tovarășul Kim Ir Sen, noi înțelegem și apreciem poziția partidului și guvernului R.P.D.Coreene. Din mesajul pe care mi l-a adresat tovarășul Kim Ir Sen, am reținut hotărîrea conducerii de partid și de stat a R.P.D.Coreene de a intensifica acțiunea pentru unificarea pașnică a Coreei. Sigur, nu putem decît să salutăm această orientare, de a face totul pentru a se ajunge la unificarea pașnică a țării dumneavoastră. Este clar că, dacă se vorbește de unificare, trebuie găsite căile de colaborare, de înțelegere între cele două părți și acestea se pot găsi nu pe calea forței, ci pe calea tratativelor, a înțelegerii și colaborării. De aceea, activitatea și pozițiile adoptate de partidul și guvernul dumneavoastră nu pot decît să exercite o influență pozitivă în Coreea de Sud și să mobilizeze cercuri politice și masele largi populare în această direcție. Desigur, problema unificării pașnice va cere eforturi mari, este un proces îndelungat, dar faptul că a început un proces de schimbări în judecata unor cercuri din Coreea de Sud, că s-a ajuns la aceste tratative între societățile de Cruce Roșie din cele două părți, crează perspective bune. Si intenția de a propune încheierea unui tratat de pace între cele două părți ale Coreei, pentru perioada cît va fi divizată, care să excludă folosirea forței și să creeze condiții și pentru reducerea armatelor și retragerea trupelor americane, nu poate decît să exercite, de asemenea, influență pozitivă.

In ce ne privește, puteți spune tovarășului Kim Ir Sen că noi vom sprijini această activitate îndreptată spre unificarea pașnică a Coreei.

Tov. Hă Dam:

Vă mulțumesc.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Sigur, va trebui ca între cele două ministere de externe, între reprezentanții partidelor noastre să aibă loc discuții și consultări, pentru a vedea ce sprijin vă putem acorda la O.N.U. sau în alte organisme internaționale. În fond, totuși sprijinul sau acțiunile care noi le vom întreprinde trebuie să corespundă și dorințelor și intențiilor dumneavoastră. Sigur, noi vom sprijini în continuare și renunțarea la rezoluțiile vechi în privința situației din Coreea, desființarea acestei comisii pentru unificarea țării dumneavoastră, pentru că unificarea țării trebuie lăsată s-o rezolve poporul coreean însuși, adică cele două părți.

Tov. Hă Dam:

Vă mulțumesc.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Sigur, formele și cum să se acționeze cât mai bine în direcția aceasta trebuie pus de acord, consultat, pentru ca lucrurile să se desfășoare cât mai bine.

După câte am înțeles, însuși tovarășul Kim Ir Sen, conducerea de partid și de stat a R.P.D. Coreene numai reflectă încă la anumite măsuri ce trebuie luate în direcția aceasta și în ce privește prezența la O.N.U. Este adevărat, sînt probleme care implică o serie de activități, însă cei ce trebuie să hotărască cum trebuie procedat sînt partidul și guvernul coreean. Problema nu este numai de a înscrie pe ordinea de zi situația din Coreea, dar să avem în vedere și ce dorim să obținem ca urmare a dezbaterii acestei probleme, ce rezultate dorim să avem. Am în vedere ca o dezbatere la O.N.U. să exercite o influență pozitivă în dezvoltarea relațiilor între cele două părți ale Coreei și crearea unei atmosfere mai bune atît pentru retragerea trupelor americane, cît și pentru activitatea de unificare pașnică. Deci, o dezbatere la O.N.U. să nu ducă la încordare, la agravarea situației ci, dimpotrivă, la crearea unei atmosfere de destindere.

Desigur, mi se pare că dorința exprimată de tovarășul Kim Ir Sen de a se asigura și prezența unei delegații a R.P.D.Coreene la O.N.U. este foarte bună. Din mesaj n-am reținut, dar probabil se are în vedere și participarea unei delegații din sud.

Tov.Hă Dam:

În ce privește prezența Coreei de Sud nu ne-am gândit, însă ne-am gândit că ar fi mai bine să fie la O.N.U. un singur reprezentant unitar.

Considerăm ca deosebit de utile părerile pe care dumneavoastră le veți exprima în legătură cu prezența la O.N.U. a statelor divizate. Care sînt avantajele și dezavantajele prezenței acestora la O.N.U.?

Tov.Nicolae Ceaușescu:

După părerea mea, dacă se pune problema ca anul acesta să dezbatem problema coreeană la O.N.U., atunci nu poate fi evitată participarea atât a unei delegații a R.P.D.Coreene cît și a unei delegații din Sud. Deci, dacă insistăm să înscriem problema aceasta, atunci trebuie avut în vedere și această chestiune. De altfel, aceasta ar fi în concordanță cu ceea ce vă gândiți în ce privește încheierea unui tratat de pace între cele două părți. Sigur, aceasta deocamdată.

În ce privește problema reprezentării, în general, la O.N.U., ea poate fi abordată în diferite feluri, în raport și de perspectivele și de felul cum gîndesc partidele și guvernele din țările respective. Dacă luăm situația din Europa - Germania - noi și acum la Praga am discutat pe larg problema aceasta și am ajuns la concluzia că trebuie insistat pentru recunoașterea Republicii Democrate Germane ca stat independent, pentru relații între cele două state germane ca state independente și suverane și primirea în O.N.U. a celor două state germane. Aceasta corespunde atât situației din Europa, cît și perspectivelor care se întrevăd în ce privește reunificarea Germaniei, care în orice caz va fi o problemă a viitorului destul de îndepărtat. Pornind de la aceste condiții concrete, este de dorit ca cele două state germane să participe la soluționarea tuturor problemelor, inclusiv să ia parte la activitatea O.N.U.

Se pare că o situație cam asemănătoare va fi și în Vietnam, pentru că în ideea în care se admite un Vietnam independent și neutru - mă refer la Vietnamul de Sud - aceasta presupune că va trebui găsită calea pentru a avea relații și cu Vietnamul de Sud și cu Vietnamul de Nord și participarea lor la O.N.U. De altfel, și propunerile Guvernului Revoluționar Provizoriu și ale guvernului Republicii Democratice Vietnam prevăd acest lucru.

În ce privește Germania, poate chiar în toamnă sau cel mai târziu anul viitor, vor deveni membre ale O.N.U. ambele state germane. Probabil că așa se va întâmpla și cu Vietnamul dacă acțiunile întreprinse în Indochina vor duce la retragerea trupelor americane din Vietnamul de Sud. În ce privește Coreea, este o problemă care dumneavoastră o cunoașteți mai bine.

Însă, eu judec și așa lucrurile: dacă vă gândiți să propuneți un tratat de pace, aceasta presupune că aveți în vedere că o anumită perioadă, chiar câțiva ani, să existe și Republica Populară Democrată Coreeană și Republica Coreea de Sud - deci, să existe două state. Și pentru a da greutate propunerilor privind un tratat de pace, acceptarea ideii ca pînă la unificare ambele părți să fie în O.N.U. ar întări mult poziția propunerilor dumneavoastră. Dar, sigur, este o problemă care dumneavoastră trebuie s-o hotărîți.

În următorii ani, în orice caz, cele două state germane vor fi primite în O.N.U. și noi considerăm pozitiv aceasta în momentul de față.

Iată ceea ce aș putea spune la această problemă. Sigur, orice hotărîre veți adopta, noi vom sprijini poziția partidului și guvernului dumneavoastră, pentru că dumneavoastră cunoașteți cel mai bine situația de acolo. Noi am dori ca această activitate pe care o inițiază tovarășul Kim Ir Sen, partidul, guvernul dv. să ducă la rezultate bune, la crearea unei atmosfere bune între cele două părți ale Coreei și să deschidă calea într-adevăr pentru a se trece la acțiuni concrete în vederea unificării. Sigur, aceasta este o problemă de luptă pînă la urmă, este legată și de dezvoltarea situației internaționale, a unității țărilor socialiste, a forțelor antiimperialiste, dar noi apreciem că perspectivele, în general, sînt în favoarea acestor forțe și deci sînt perspective bune pentru lupta pe care o duce

poporul coreean pentru unificarea patriei sale.

Încă o dată doresc să menționez dezvoltarea bună a relațiilor dintre partidele și țările noastre și consider că vizita pe care delegația actuală, în frunte cu tovarășul ministru, o face în țara noastră va contribui, de asemenea, la dezvoltarea acestor relații, exprimând speranța că se va realiza, într-un viitor apropiat, și vizita tovarășului Kim Ir Sen în România. De altfel, a promis că vine și la o vânătoare de urși. Eu aștept cu plăcere vizita tovarășului Kim Ir Sen și a tovarășei în România.

Tov. Hă Dam:

Permiteți-mi să vă exprim sincere mulțumiri pentru timpul ce ni s-a rezervat, pentru părerile dv. deosebite de utile care au fost prezentate aici. Vă asigur, tovarășe Ceaușescu, că voi transmite mesajul dumneavoastră de salut adresat tovarășului secretar general Kim Ir Sen, precum și dorința dumneavoastră de a vă revedea cu dînsul. De asemenea, îl voi informa cu precizie și cu toată claritatea asupra problemelor expuse de către dumneavoastră. Am avut prilejul ca încă o dată să ascultăm o serie de explicații în legătură cu realizările obținute de dumneavoastră în domeniul economiei și educației; am avut prilejul să vedem, la fața locului, o parte din aceste realizări. Vom aduce la cunoștința partidului, guvernului și poporului coreean realizările dumneavoastră, ale Partidului Comunist Român, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Vă rog să-mi permiteți să exprim sincere mulțumiri pentru adeziunea dumneavoastră la problemele transmise de tovarășul Kim Ir Sen; de asemenea, pentru solidaritatea și promisiunile de sprijin total cu lupta noastră revoluționară. Voi transmite tovarășului Kim Ir Sen aprecierile dv. și sprijinul promis în legătură cu acțiunile noastre, în sensul propunerii unui tratat de pace între Nord și Sud; de asemenea, promisiunile de sprijin în cadrul O.N.U., cînd va fi discutată problema Coreei. Acest sprijin din partea Partidului Comunist Român, a guvernului dv. constituie un imbold deosebit în activitatea poporului coreean.

Cum ați subliniat și dumneavoastră, apreciem că schimburile de păreri sînt foarte utile; așteptăm să avem întîlniri la

nivelul miniştrilor de externe pentru a stabili și alte acțiuni comune pe linia discutării problemei coreene.

V-aș mai răpi câteva minute, spunându-vă ceva în legătură cu intrarea Coreei în O.N.U. Sigur, atunci când va fi discutată problema coreeană este vorba de participarea comună la discuții a reprezentanților celor două părți ale Coreei. Însă, intrarea celor două părți - Nord și Sud - concomitent în O.N.U. este o problemă asupra căreia mai gândim, mai reflectăm. Așa cum ați subliniat și dumneavoastră, avantajele nu sînt aceleași cu cele care se preconizează în cazul Germaniei. Activitatea desfășurată de noi nu este îndreptată în direcția recunoașterii existenței celor două state coreene, ci pentru a găsi modalitățile de apropiere și realizarea unificării. Noi sîntem pentru a acționa singuri; în primul rînd, noi înșine să realizăm această unificare și să obținem, în direcția aceasta, un sprijin larg internațional, pe linia măsurilor care noi le propunem.

În ce privește propunerea pentru încheierea unui tratat de pace între Nord și Sud, noi o privim ca o măsură tranzitorie, provizorie, pînă la unificare, însă nu în sensul recunoașterii Coreei de Sud ca un stat. Realitatea este însă că atunci când va trebui să adere la acest tratat, trebuie recunoscută ca parte.

Așa cum ați spus și dumneavoastră, acesta este un gând al nostru, care probabil va fi transpus în practică.

În ce privește măsura aceasta, tot tranzitorie, de primirea comună în cadrul O.N.U., este o problemă care mai necesită gândire. Așa cum ați subliniat și dv. cei ce trebuie să hotărască sînt Partidul Muncii din Coreea, guvernul nostru. Dat fiind însă complexitatea acestei probleme, avem nevoie de gândurile, ideile tuturor prietenilor noștri.

Voi transmite tovarășului Kim Ir Sen ideile dumneavoastră prețioase, gândurile dumneavoastră, mulțumindu-vă pentru colaborarea promisă în realizarea inițiativelor noastre.

Față de poziția care urmează a fi adoptată la O.N.U., încă ne vom mai gândi. De aceea, considerăm că sînt bine venite propunerile dumneavoastră de a ne mai consulta cu tovarășii de la Ministerul Afacerilor Externe, de la Secția Relațiilor Externe a Comitetului Central. Noi vă solicităm în continuare concursul în această direcție.

- 11 -

Vă mulțumesc încă o dată pentru acest timp îndelungat care vi l-am răpit. Voi informa cu exactitate despre acest cadru și prietenia cu care am fost întâmpinați peste tot.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Aș propune să mergem la masă și asupra unor probleme mai putem discuta și acolo.

Între partidele și popoarele noastre se dezvoltă relații bune de colaborare în toate domeniile de activitate. Noi apreciem că aceste relații corespund pe deplin intereselor exit ale celor două țări și popoare ale noastre, și de intereselor tuturor țărilor socialiste.

Aș dori încă o dată să afirm solidaritatea partidului și poporului român cu lupta dreaptă a R.P.D. Coreean, a poporului coreean, pentru reunificarea păgnică a patriei sale, să saluțăm și cu acest prilej că România sprijină pe deplin inițiativele guvernului, personal ale tovarășului Kim Ir Sen îndreptate spre rezolvarea unificării păgnică a Coreei prin tratative și să urăm din toată inima succese depline în această activitate.

Dorim să ridic acest pahar pentru dezvoltarea colaborării între partidele și popoarele noastre, pentru întărirea unității țărilor țărilor socialiste, pentru pace și colaborare între popoare!

În sănătatea tovarășului ministru și a tuturor celorlalți tovarăși!

Și dorim să încheiem prin a ține pentru secretarul

Și dorim să încheiem prin a ține pentru tovarășul Kim Ir Sen!

Mc/2 ex.-

A tradus tov. Lazăr de la M.A.E.